

[Udenrigsministeren.]

Landene, hvis man paa Baggrund heraf indlader sig paa de ønskede fortrolige militærpolitiske Forhandlinger mellem en vis Gruppe af Stater?

Og nu den anden Følge af saadanne Forhandlinger, Følgen for det nordiske Samarbejde. Det er min Opfattelse, at hvis man virkelig gik ind til den Art af Forhandlinger, vilde man hænge det nordiske Samarbejde den tungeste Møllesten om Halsen, det længe har haft. Jeg tror, jeg kan nøjes med her at henvise til de i enhver Henseende rammende Ord, som det ærede Medlem Hr. N. Neergaard som Regeringens Chef i 1920 udtalte overfor det ærede Medlem Hr. Holstein, disse Ord:

„Hvis nogen dansk Regering rejste dette Spørgsmaal, tror jeg, det vilde blive til ubodelig Skade for det nordiske Samarbejde, der nu er i saa god Gang.“

Og det ærede Medlem begrundede denne sin fuldkomne rammende Opfattelse dermed, at han havde nøje Kendskab til en Gruppe af toneangivende Politikere, der interesserede sig for dette nordiske Samarbejde, i de to andre nordiske Lande, som man den Gang tænkte paa, og dette overbeviste ham netop om Rigtigheden af det Synspunkt, han dér gjorde gældende overfor det ærede Medlem Hr. Holstein.

Det er stadig min Opfattelse, at det rigtige paa dette Omraade vil være at lade det nordiske Samarbejde træde i Kraft paa alle Omraader, hvor vi kan handle og tale ud fra et fælles Grundsynspunkt, hvor der i det store og hele er Enighed, i Stedet for at føre os ind i en Række Stridigheder indbyrdes i hvert Land, ind i det Kaos, der vilde opstaa, hvis Talsmænd for alle de forskellige Partier fra de tre Lande kom sammen og gav sig til at drøfte det ud fra hver sine Anskuelser.

Men jeg har understreget — og benytter Lejligheden til at gøre det igen — mit Ønske om, at den Forhandling, der nu er sat i Gang, ikke maa komme til at skade det sunde og nyttige Samarbejde, der er paa dette Omraade; og jeg tilføjer, at dette Samarbejde i mange Tilfælde utvivlsomt ogsaa vil kunne omfatte Finland — selv om der kan være Tilfælde, hvor Anskuelserne her vil komme til at være forskellige —, i adskillige Tilfælde ogsaa Holland og Svejts og i nogle Tilfælde endnu flere Lande.

Denne Opfattelse er efter min Mening fuldt ud forstaaet i de to Lande, til hvilke man fra de Konservatives og Venstres Side her har vendt sine Ord. Det har været fremstillet i Dele af den danske Presse, som om

der var en overvejende svensk-norsk eller i hvert Tilfælde svensk Stemning for, at saadanne Forhandlinger skulde sættes i Gang. Jeg skal ikke paa nogen Maade komme ind paa at bedømme de Artikler, der er fremkommet i den svenske og den norske Presse om dette Spørgsmaal, efter at Drøftelsen er rejst paa Initiativ herfra, men jeg ønsker dog overfor Tinget, for at Vildfarelser ikke skal fæstne sig, at gøre opmærksom paa, hvilket Omfang Tilslutningen har, og hvilket Omfang Modstanden har i de to Lande overfor disse Ideer.

I Sverige er Tanken ført frem af et Blad, der regner sig til den liberale Gruppe, som er udskilt fra det svenske Venstres Hovedparti, „Göteborgs handels- och sjöfarts-tidning“. Et andet Blad, der regner sig til den samme Gruppe, Hovedstadsbladet „Dagens nyheter“, har bestemt taget Afstand derfra. Tanken er ført frem i nogle konservative Blade i Sverige — hvor mange har jeg ikke haft Lejlighed til at se, men nogle enkelte saadanne har jeg set — og et toneangivende Organ, der saa vidt mig bekendt, er et godt Udtryk for svenske konservative Stemninger paa disse Omraader, „Nya dagligt allehanda“, er gaaet imod Tanken — med al mulig Hensyntagen til Meningsfæller i almindelige storpolitiske Spørgsmaal og indrepolitiske Spørgsmaal her i Danmark, men dog gaaet imod.

Med andre Ord, Tilslutning har Tanken fra visse Kredse indenfor to Partigrupper i Sverige, der tilsammen udgør et Mindretal, som ikke er saa stort, som det, de to Partier, der danner Oppositionen i denne Sal, udgør herhjemme.

Derimod er Modstanden mod denne Tanke kommet til Orde fra det svenske Socialdemokratis officielle Organ „Socialdemokraten“ og gennem dets ledende Politiker, Albin Hansson, i et andet socialdemokratiske Organ i Sverige. Om det svenske Socialdemokratis Stilling dertil er der jo ikke Skygge af Tvivl. Og tilsvarende er en afgjort Afstandtagen med varm Omtale af det danske Regeringsforslag kommet til Orde i det svenske frisindede Folkpartis stockholmske Organ „Svenska Morgonbladet“, det Parti, som sammen med Socialdemokraterne udgør Flertallet i den svenske Rigsdag i begge Kamre og et klækkeligt Flertal af de svenske Vælgere.

For Norges Vedkommende har jeg set, at Tanken har fundet Tilslutning i et konservativt Blad, nemlig „Morgenbladet“. Et Blad, der i mange Henseender staar frit, men staar som Udtryk for en Gruppe, der hyppigt samarbejder med det konservative